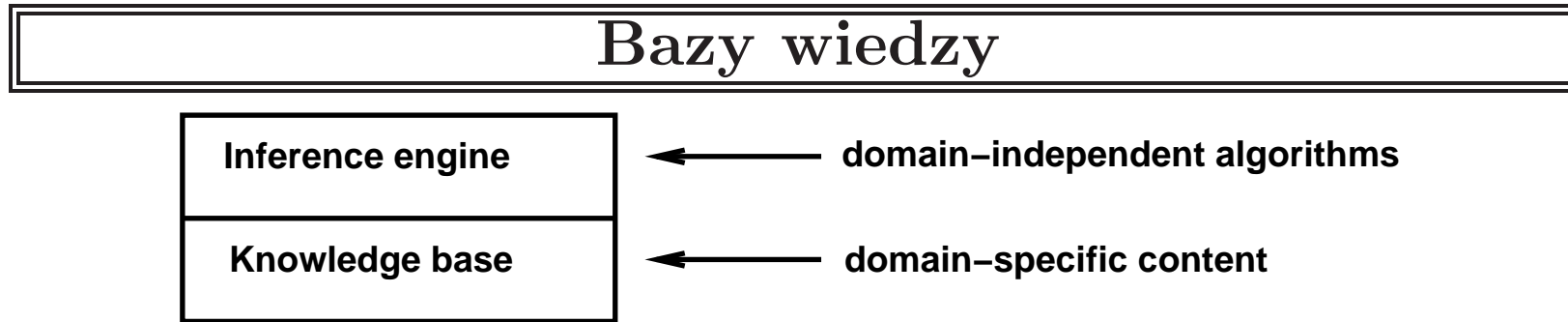

SZTUCZNA INTELIGENCJA I SYSTEMY DORADCZE

WNISKOWANIE W RACHUNKU ZDAŃ

Baza wiedzy = zbiór **zdań** w języku **formalnym**

Deklaratywne podejście do budowania systemu:

POWIEDZ systemowi to co potrzebuje wiedzieć

Potem system może **ZAPYTAĆ** się co robić — odpowiedzi powinny wynikać z bazy wiedzy

Poziom wiedzy

to co jest wiadome, niezależnie od tego jak jest zaimplementowane

Poziom implementacji

struktury danych w bazie wiedzy i algorytmy manipulowania nimi

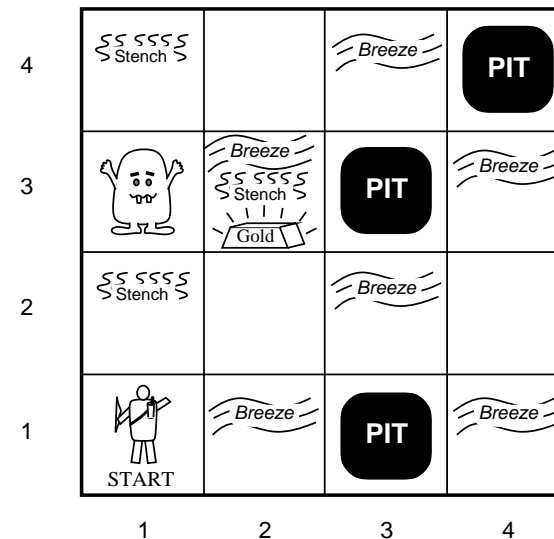
Swiat Wumpusa: opis

Wartości wypłaty

złoto +1000, śmierć -1000
-1 za krok, -10 za użycie strzały

Reguły

Pola sąsiadujące z Wumpusem mają zapach
Pola wokół pułapek są wietrzne
Złoto się błyszczy
Strzał w kierunku Wumpusa zabija go
Strzał wykorzystuje jedyną strzałę
Podniesienie powoduje zabranie złota,
jeśli jest na tym samym polu
Upuszczenie powoduje pozostawienie złota

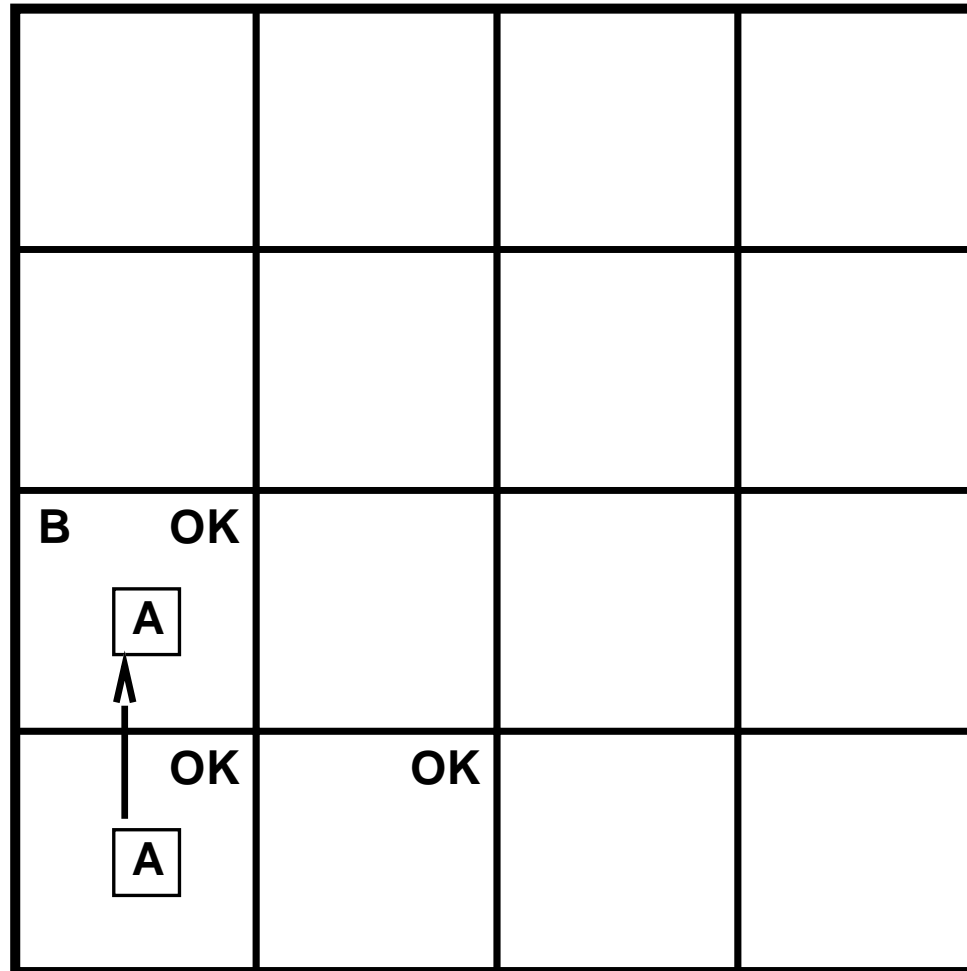
Obserwacje Wiatr, Błysk, Zapach

Działania Skręć w lewo, Skręć w prawo,
Naprzód, Podnieś, Upuść, Strzał

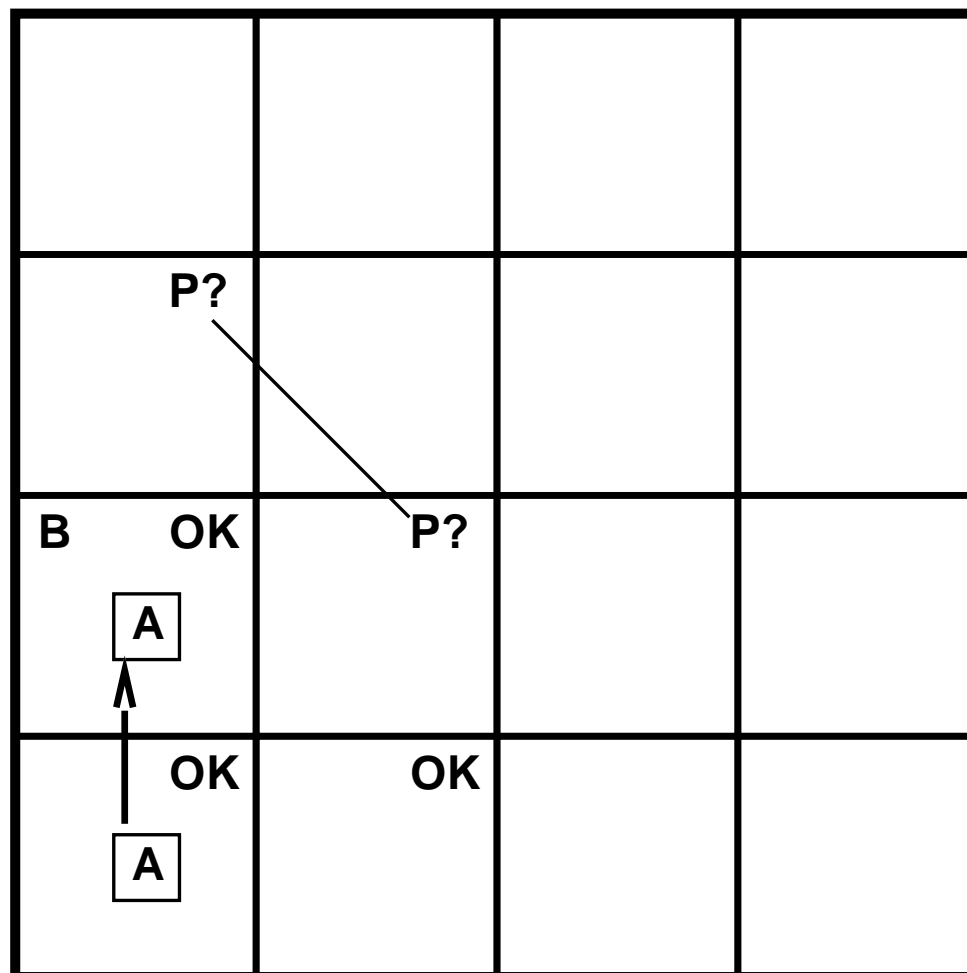
Swiat Wumpusa: eksploracja

OK			
OK ☐ A	OK		

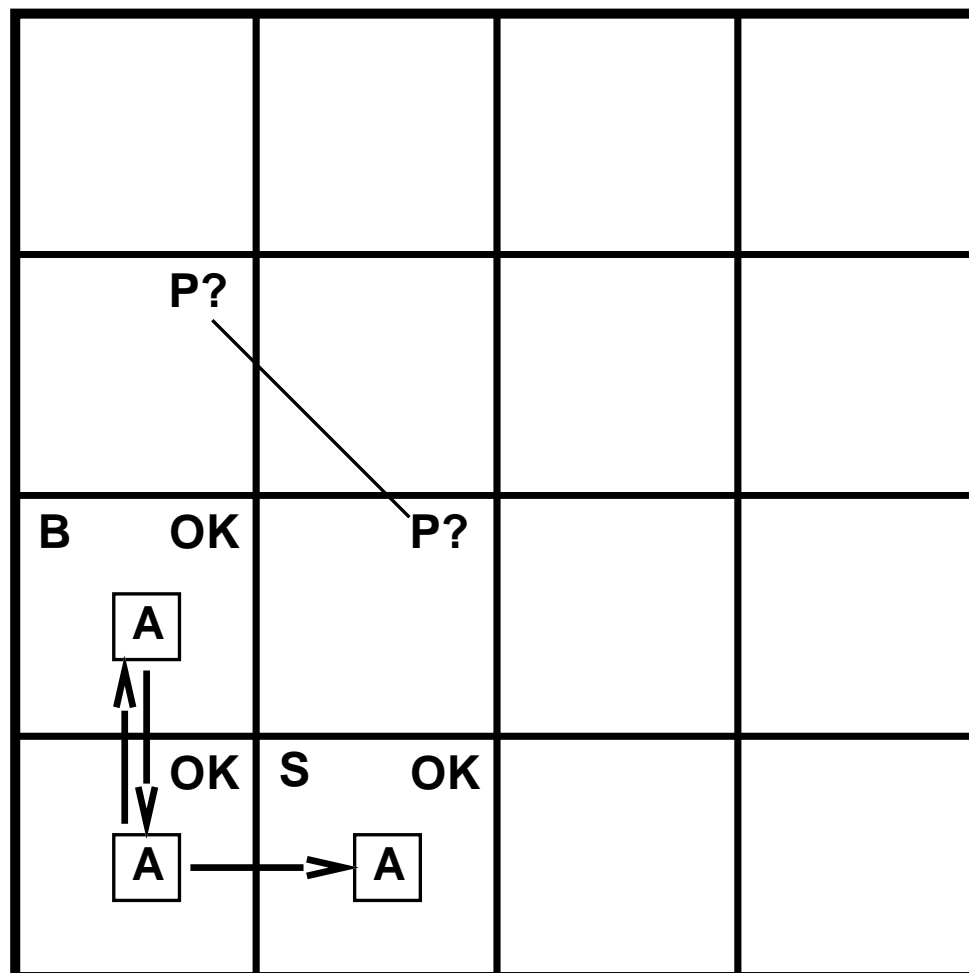
Swiat Wumpusa: eksploracja

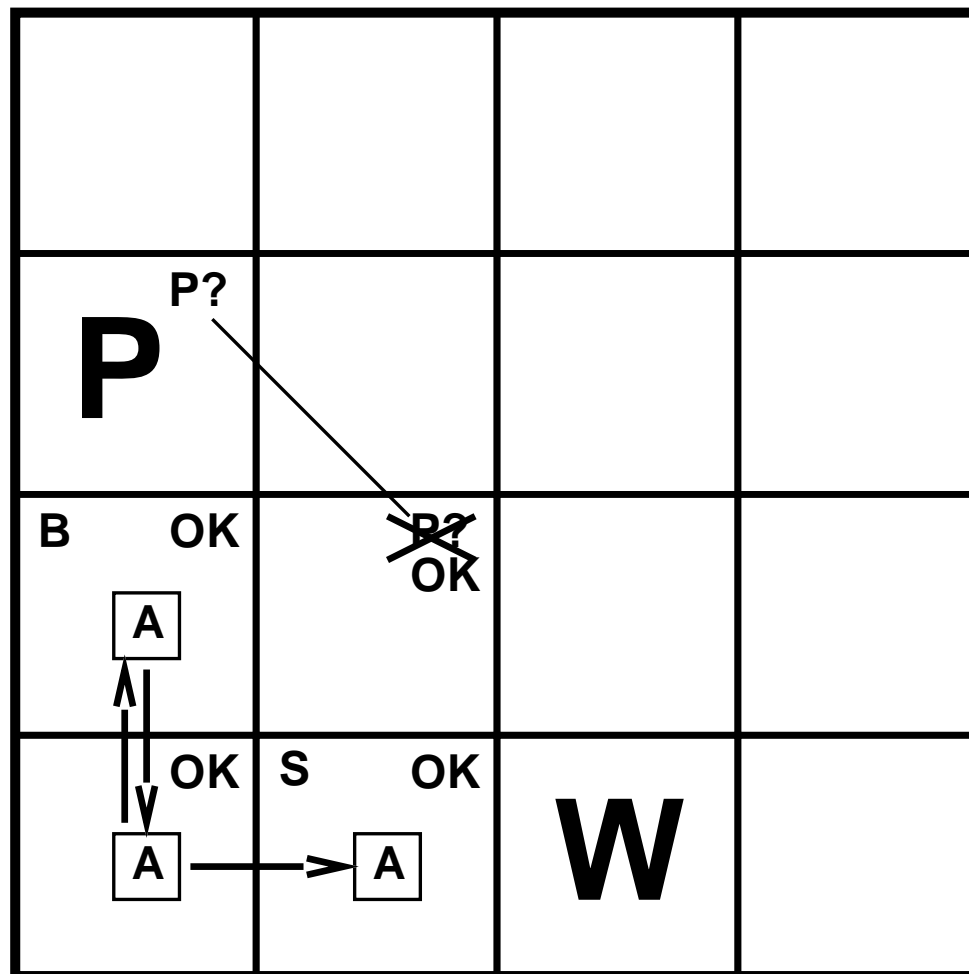
Swiat Wumpusa: eksploracja

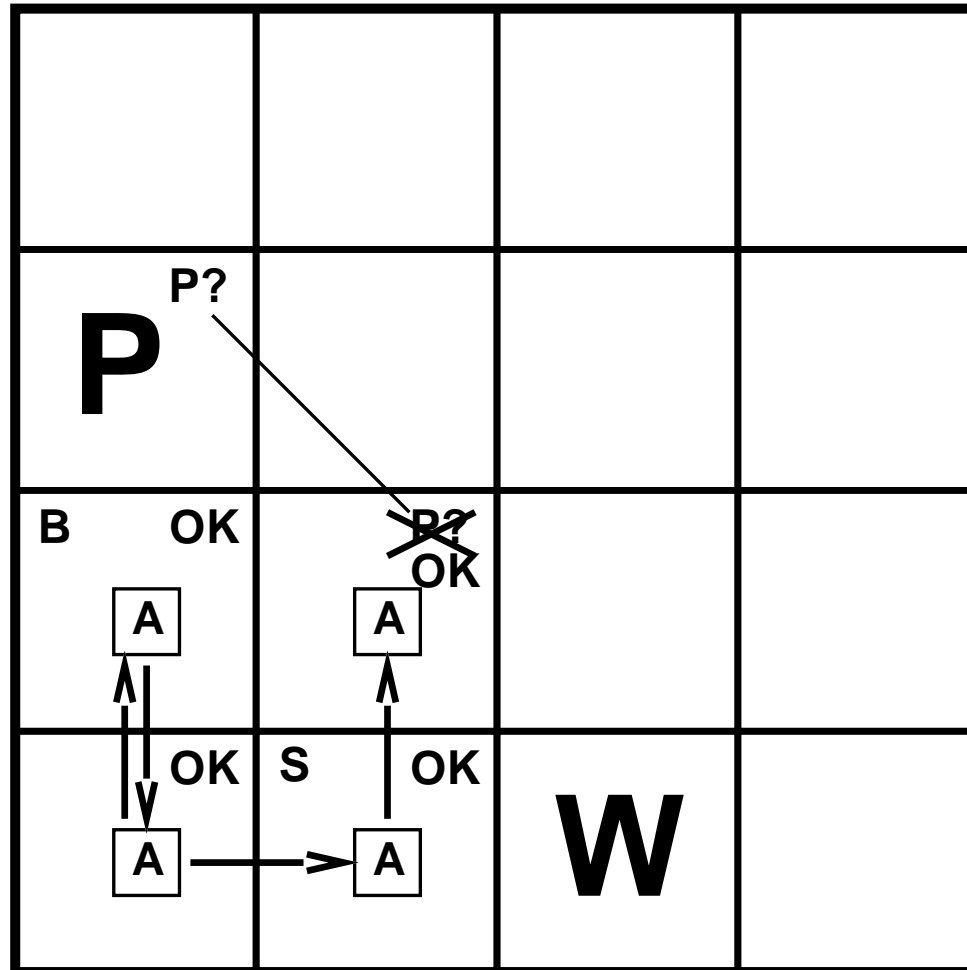
Swiat Wumpusa: eksploracja

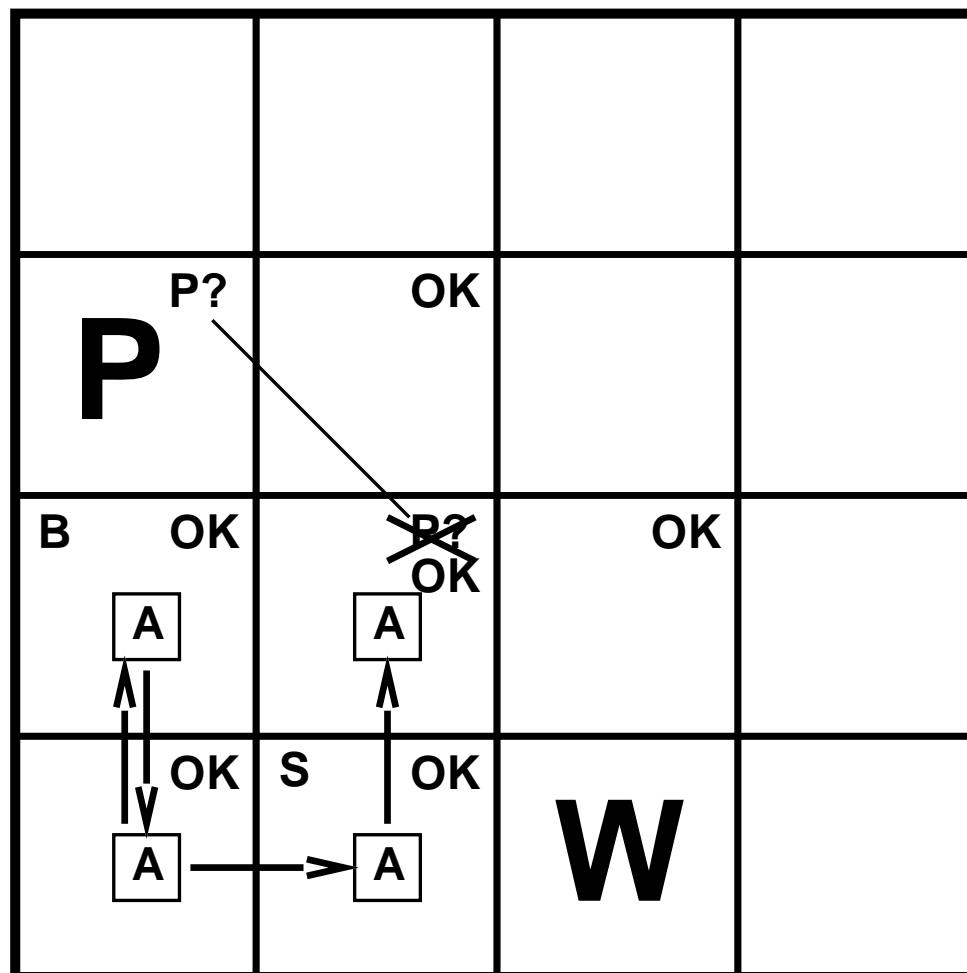
Swiat Wumpusa: eksploracja

Swiat Wumpusa: eksploracja

Swiat Wumpusa: eksploracja

Logika

Logika jest formalnym językiem reprezentacji informacji takim, w którym mogą być wyciągane wnioski

Syntaktyka definiuje zdania w języku

Semantyka definiuje “znaczenie” zdań;
tzn. definiuje prawdziwość zdań w opisywanym świecie

Np. język arytmetyki

$x + 2 \geq y$ jest zdaniem; $x^2 + y >$ nie jest zdaniem

$x + 2 \geq y$ jest prawdziwe wtw $x + 2$ jest nie mniejsze niż liczba y

$x + 2 \geq y$ jest prawdziwe w świecie, gdzie $x = 7$, $y = 1$

$x + 2 \geq y$ jest nieprawdziwe w świecie, gdzie $x = 0$, $y = 6$

Logiczna konsekwencja

Logiczna konsekwencja oznacza, że jeden fakt *wynika* z innego:

$$KB \models \alpha$$

α jest logiczną konsekwencją bazy wiedzy KB
wtedy i tylko wtedy

α jest prawdziwe we wszystkich światach, w których KB jest prawdziwe

Np. logiczną konsekwencją baza wiedzy KB zawierającej “Giants wygrali”
i “Reds wygrali” jest zdanie “Giants lub Reds wygrali”

Np. $4 = x + y$ jest logiczną konsekwencją $x + y = 4$

Logiczna konsekwencja jest relacją pomiędzy zdaniami (*syntaktyczną*)
która opiera się na *semantyce*

Uwaga: umysł analizuje *syntaktykę* (pewnego rodzaju)

Modele

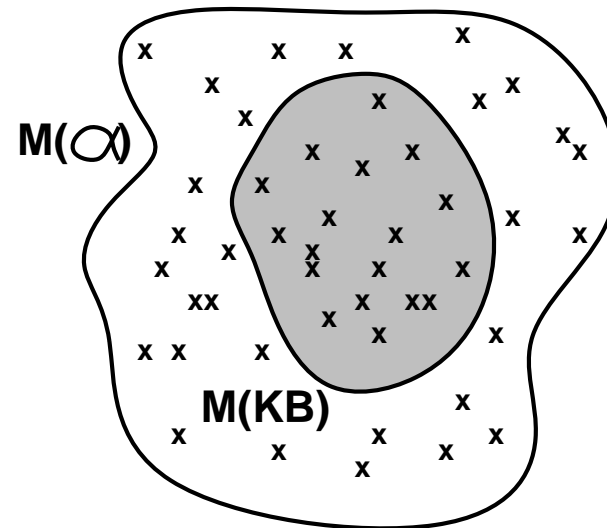
Logicy myślą zazwyczaj w terminach **modeli**, które formalnie są ustrukturalizowanymi światami względem których można wyznaczać prawdziwość

Mówimy, że m **jest modelem** zdania α jeśli α jest prawdziwe w m

$M(\alpha)$ jest zbiorem wszystkich modeli α

Wtedy $KB \models \alpha$ wtw $M(KB) \subseteq M(\alpha)$

Np. $KB =$ Giants i Reds wygrali
 $\alpha =$ Giants wygrali

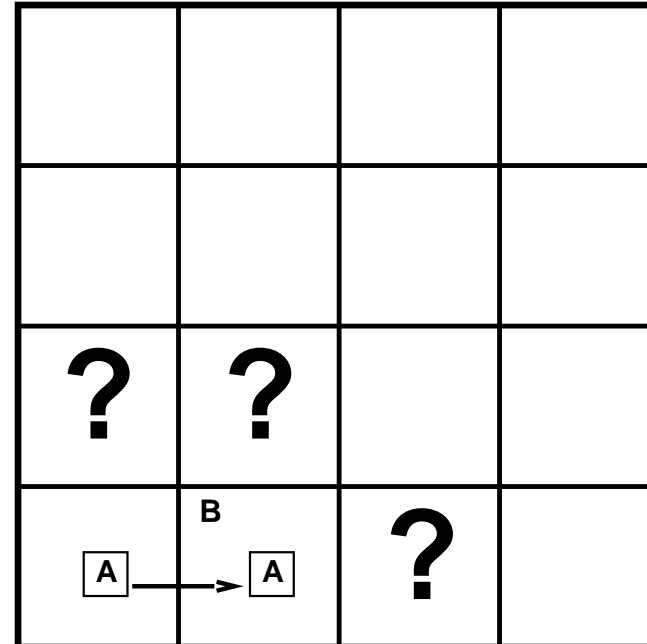

Swiat Wumpusa: logiczna konsekwencja

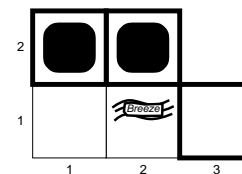
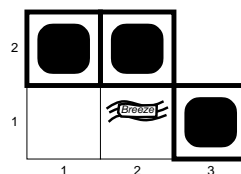
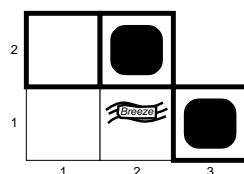
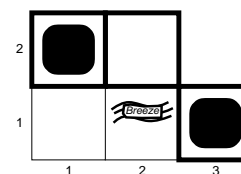
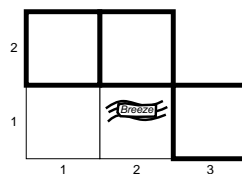
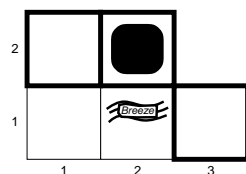
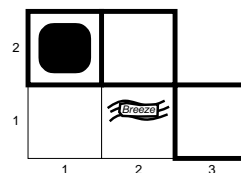
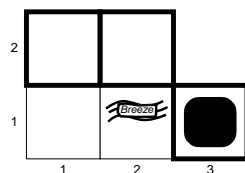
Sytuacja po zbadaniu pola [1,1],
przesunięciu w prawo i wykryciu wiatru w
[2,1]

Rozważamy możliwe modele dla pól '?'
dotyczące informacji, czy na tych polach są
pułapki

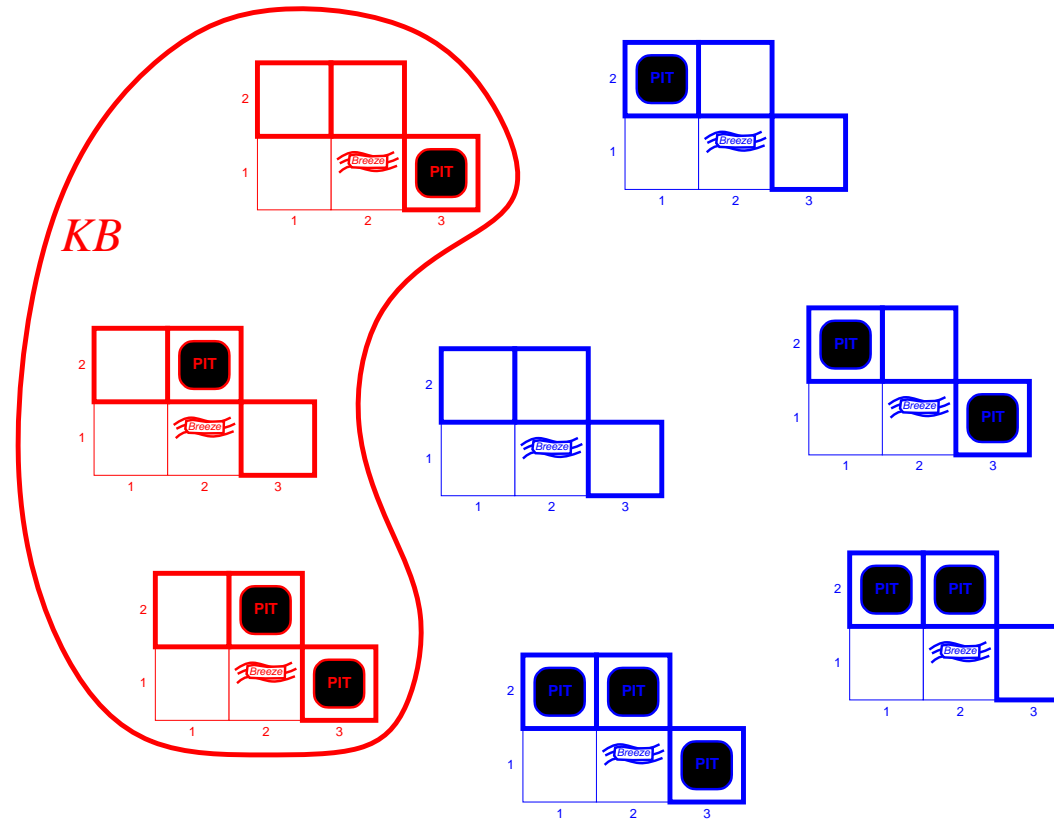
3 binarne wybory $\Rightarrow$ 8 możliwych modeli

Modele w swiecie Wumpusa

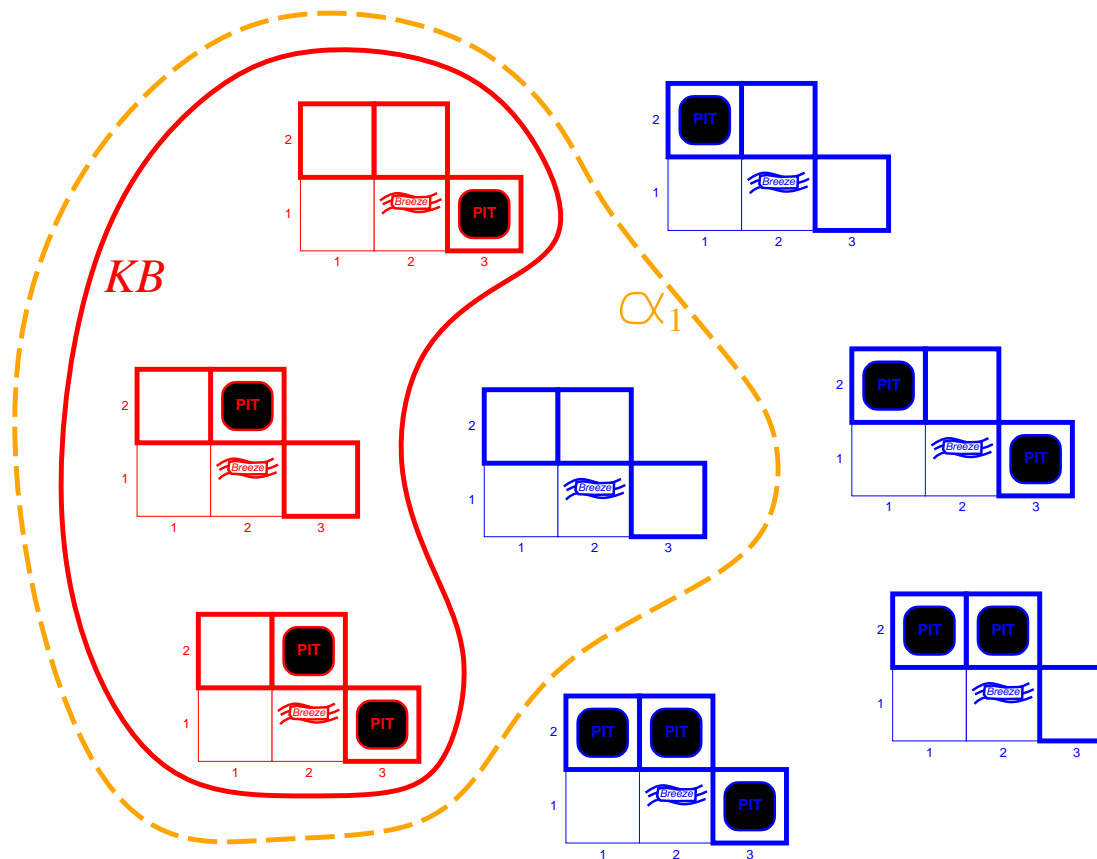

Modele w świecie Wumpusa

$KB = \text{reguły świata Wumpusa} + \text{obserwacje}$

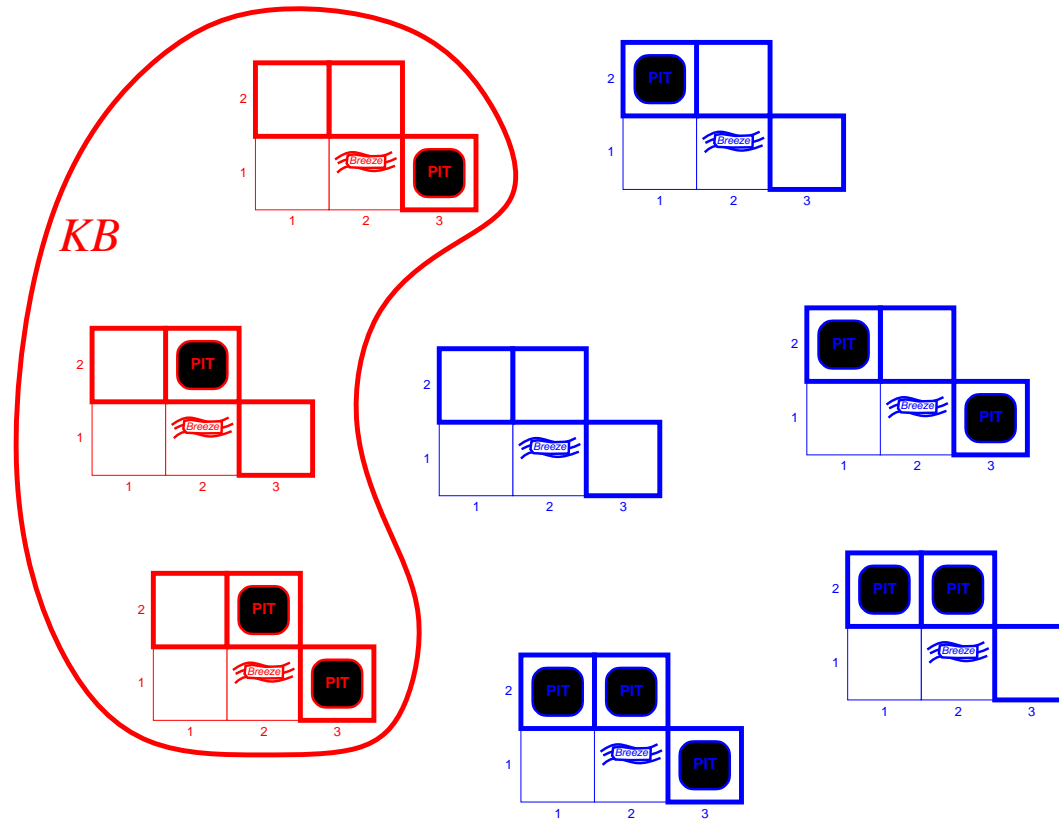
Modele w świecie Wumpusa

KB = reguły świata Wumpusa + obserwacje

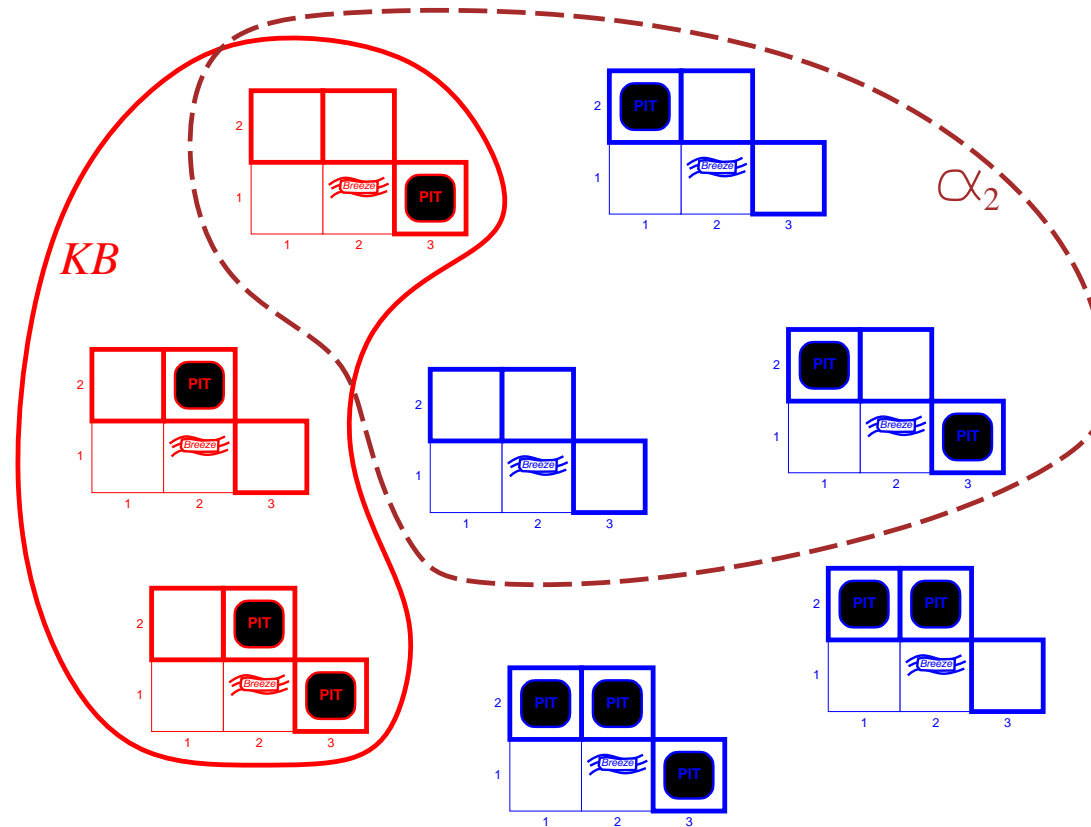
$\alpha_1 = "[1,2]$ jest bezpieczny", $KB \models \alpha_1$, dowód przez sprawdzenie modeli

Modele w świecie Wumpusa

$KB = \text{reguły świata Wumpusa} + \text{obserwacje}$

Modele w świecie Wumpusa

KB = reguły świata Wumpusa + obserwacje

α_2 = "[2,2] jest bezpieczne", $KB \not\models \alpha_2$

Wnioskowanie

$KB \vdash_i \alpha$ = zdanie α może być wyprowadzone z KB procedurą i

Konsekwencje KB to stóg siana, a α to igła.

Logiczna konsekwencja = igła w stogu siana;

Wwnioskowanie = metoda na jej znalezienie

Poprawność: i jest poprawne, jeśli

zawsze kiedy $KB \vdash_i \alpha$, to też $KB \models \alpha$

Pełność: i jest pełne jeśli

zawsze kiedy $KB \models \alpha$, to też $KB \vdash_i \alpha$

Cel: zdefiniować logikę, w której można wyrazić możliwie jak najwięcej i dla której istnieje poprawna i pełna procedura dowodzenia.

Tzn. ta procedura odpowie na każde pytanie, które wynika z tego, co wiadomo w bazie wiedzy KB .

Logika zdaniowa: syntaktyka

Logika zdaniowa jest najprostszą logiką — ilustruje podstawowe pomysły

Symbole zdaniowe P_1, P_2 itd. są zdaniami

Jeśli S jest zdaniem, $\neg S$ jest zdaniem (negacja)

Jeśli S_1 i S_2 są zdaniami, $S_1 \wedge S_2$ jest zdaniem (koniunkcja)

Jeśli S_1 i S_2 są zdaniami, $S_1 \vee S_2$ jest zdaniem (alternatywa)

Jeśli S_1 i S_2 są zdaniami, $S_1 \Rightarrow S_2$ jest zdaniem (implikacja)

Jeśli S_1 i S_2 są zdaniami, $S_1 \Leftrightarrow S_2$ jest zdaniem (równoważność)

Logika zdaniowa: semantyka

Każdy model określa wartość prawda/fałsz dla każdego symbolu zdaniowego

Np. $P_{1,2}$ $P_{2,2}$ $P_{3,1}$
true true false

(Dla tych symboli 8 możliwych modeli, mogą być wyliczone automatycznie.)

Reguły do określenia prawdziwości zdań względem modelu m :

$\neg S$ jest prawdziwe wtw	S jest nieprawdziwe		
$S_1 \wedge S_2$ jest prawdziwe wtw	S_1 jest prawdziwe i	S_2 jest prawdziwe	
$S_1 \vee S_2$ jest prawdziwe wtw	S_1 jest prawdziwe lub	S_2 jest prawdziwe	
$S_1 \Rightarrow S_2$ jest prawdziwe wtw	S_1 jest nieprawdz. lub	S_2 jest prawdziwe	
tzn. jest nieprawdz. wtw	S_1 jest prawdziwe i	S_2 jest nieprawdz.	
$S_1 \Leftrightarrow S_2$ jest prawdziwe wtw	$S_1 \Rightarrow S_2$ jest prawdziwe i	$S_2 \Rightarrow S_1$ jest prawdziwe	

Prosty rekurencyjny proces określający prawdziwość dowolnego zdania, np.

$$\neg P_{1,2} \wedge (P_{2,2} \vee P_{3,1}) = \textit{true} \wedge (\textit{false} \vee \textit{true}) = \textit{true} \wedge \textit{true} = \textit{true}$$

Tabela prawdziwosci dla lacznikow zdaniowych

P	Q	$\neg P$	$P \wedge Q$	$P \vee Q$	$P \Rightarrow Q$	$P \Leftrightarrow Q$
<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>true</i>
<i>false</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>false</i>
<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>
<i>true</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>

Zdania w świecie Wumpusa

Niech $P_{i,j}$ jest prawdziwe jeśli w $[i, j]$ jest pułapka.

Niech $B_{i,j}$ jest prawdziwe jeśli w $[i, j]$ jest wiatr.

$$\neg P_{1,1}$$

$$\neg B_{1,1}$$

$$B_{2,1}$$

“Pułapki wywołują wiatr na sąsiednich polach”

Zdania w świecie Wumpusa

Niech $P_{i,j}$ jest prawdziwe jeśli w $[i, j]$ jest pułapka.

Niech $B_{i,j}$ jest prawdziwe jeśli w $[i, j]$ jest wiatr.

$$\neg P_{1,1}$$

$$\neg B_{1,1}$$

$$B_{2,1}$$

“Pułapki wywołują wiatr na sąsiednich polach”

$$B_{1,1} \Leftrightarrow (P_{1,2} \vee P_{2,1})$$

$$B_{2,1} \Leftrightarrow (P_{1,1} \vee P_{2,2} \vee P_{3,1})$$

“Na polu jest wiatr *wtedy i tylko wtedy* gdy w sąsiedztwie jest pułapka”

Tabela prawdziwosci dla wnioskowania

$B_{1,1}$	$B_{2,1}$	$P_{1,1}$	$P_{1,2}$	$P_{2,1}$	$P_{2,2}$	$P_{3,1}$	KB	α_1
<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>
<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>true</i>
$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>
<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<u><i>true</i></u>	<u><i>true</i></u>
<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<u><i>true</i></u>	<u><i>true</i></u>
<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<u><i>true</i></u>	<u><i>true</i></u>
<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>false</i>	<i>true</i>
$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>true</i>	<i>false</i>	<i>false</i>

Równowazność logiczna

Dwa zdania są **logicznie równoważne** wtw prawdziwe w tych samych modelach:

$\alpha \equiv \beta$ wtedy i tylko wtedy $\alpha \models \beta$ and $\beta \models \alpha$

$(\alpha \wedge \beta) \equiv (\beta \wedge \alpha)$ przemienność $\wedge$

$(\alpha \vee \beta) \equiv (\beta \vee \alpha)$ przemienność $\vee$

$((\alpha \wedge \beta) \wedge \gamma) \equiv (\alpha \wedge (\beta \wedge \gamma))$ łączność $\wedge$

$((\alpha \vee \beta) \vee \gamma) \equiv (\alpha \vee (\beta \vee \gamma))$ łączność $\vee$

$\neg(\neg\alpha) \equiv \alpha$ eliminacja podwójnej negacji

$(\alpha \Rightarrow \beta) \equiv (\neg\beta \Rightarrow \neg\alpha)$ zaprzeczenie

$(\alpha \Rightarrow \beta) \equiv (\neg\alpha \vee \beta)$ eliminacja implikacji

$(\alpha \Leftrightarrow \beta) \equiv ((\alpha \Rightarrow \beta) \wedge (\beta \Rightarrow \alpha))$ eliminacja równoważności

$\neg(\alpha \wedge \beta) \equiv (\neg\alpha \vee \neg\beta)$ prawo de Morgana

$\neg(\alpha \vee \beta) \equiv (\neg\alpha \wedge \neg\beta)$ prawo de Morgana

$(\alpha \wedge (\beta \vee \gamma)) \equiv ((\alpha \wedge \beta) \vee (\alpha \wedge \gamma))$ rozdzielność $\wedge$ względem $\vee$

$(\alpha \vee (\beta \wedge \gamma)) \equiv ((\alpha \vee \beta) \wedge (\alpha \vee \gamma))$ rozdzielność $\vee$ względem $\wedge$

Tautologie i spelnialnosc

Zdanie jest **tautologią** jeśli jest prawdziwe we *wszystkich* modelach,
np. $True$, $A \vee \neg A$, $A \Rightarrow A$, $(A \wedge (A \Rightarrow B)) \Rightarrow B$

Tautologie są związane z **Twierdzeniem o Dedukcji**:

$KB \models \alpha$ wtedy i tylko wtedy $(KB \Rightarrow \alpha)$ jest tautologią

Zdanie jest **spełnialne** jeśli jest prawdziwe w **niektórych** modelach

np. $A \vee B$, C

Zdanie jest **niespełnialne** jeśli nie jest prawdziwe w **żadnym** modelu

np. $A \wedge \neg A$

Spełnialność jest związana z wnioskowaniem przez *srowadzenie do sprzeczności*:

$KB \models \alpha$ wtedy i tylko wtedy $(KB \wedge \neg\alpha)$ jest niespełnialne

Metody dowodzenia

Metody dowodzenia można podzielić na dwie kategorie:

Sprawdzanie modeli

- Przeszukiwanie przestrzeni wartościowań

Zastosowanie reguł wnioskowania

- Poprawne generowanie nowych zdań ze starych
- Dowód = ciąg zastosowań reguł wnioskowania
Można użyć reguł jako operatorów w standardowych algorytmach przeszukiwania
- Wymaga zazwyczaj przekształcenia zdań do postaci normalnej

Metody dowodzenia: algorytmy

Sprawdzanie modeli

- wyliczanie tabeli prawdziwości (zawsze wykładnicze od n)
- poprawiony backtracking, np. alg. Davis–Putnam–Logemann–Loveland
- przesz. heurystyczne w przestrzeni modeli (poprawne, ale niepełne)
np. algorytmy hill-climbing podobne do min-conflicts

Zastosowanie reguł wnioskowania

- Forward chaining (ograniczone do klauzul Horna)
- Backward chaining (ograniczone do klauzul Horna)
- Rezolucja

Wnioskowanie przez wyliczanie

Wyliczanie wszystkich modeli w głąb jest poprawne i pełne

```
function TT-ENTAILS?(KB,  $\alpha$ ) returns true or false
```

```
  symbols  $\leftarrow$  a list of the proposition symbols in KB and  $\alpha$ 
```

```
  return TT-CHECK-ALL(KB,  $\alpha$ , symbols, [])
```

```
function TT-CHECK-ALL(KB,  $\alpha$ , symbols, model) returns true or false
```

```
  if EMPTY?(symbols) then
```

```
    if PL-TRUE?(KB, model) then return PL-TRUE?( $\alpha$ , model)
```

```
    else return true
```

```
  else do
```

```
    P  $\leftarrow$  FIRST(symbols); rest  $\leftarrow$  REST(symbols)
```

```
    return TT-CHECK-ALL(KB,  $\alpha$ , rest, EXTEND(P, true, model) and
```

```
      TT-CHECK-ALL(KB,  $\alpha$ , rest, EXTEND(P, false, model))
```

$O(2^n)$ dla n symboli; problem jest co-NP-zupełny

Forward chaining i backward chaining

Postać Horna (ograniczona)

KB = *koniunkcja klauzul Horna*

Klauzula Horna =

◇ symbol zdaniowy; lub

◇ (koniunkcja symboli) $\Rightarrow$ symbol

Np. $C \wedge (B \Rightarrow A) \wedge (C \wedge D \Rightarrow B)$

Modus Ponens (dla postaci Horna): pełne dla baz wiedzy Horna

$$\frac{\alpha_1, \dots, \alpha_n, \quad \alpha_1 \wedge \dots \wedge \alpha_n \Rightarrow \beta}{\beta}$$

Można użyć algorytmów *forward chaining* lub *backward chaining*.

Oba algorytmy są naturalne i wykonują się w czasie *liniowym*

Forward chaining: algorytm

Pomysł: stosuje dowolną regułę, której przesłanki są spełnione w KB , dodaje jej wniosek do KB , i powtarza, aż znajdzie odpowiedź

```
function PL-FC-ENTAILS?( $KB, q$ ) returns true or false
  local variables: count, a table, indexed by clause, initially the number of premises
                   inferred, a table, indexed by symbol, each entry initially false
                   agenda, a list of symbols, initially the symbols known to be true

  while agenda is not empty do
     $p \leftarrow \text{POP}(\textit{agenda})$ 
    unless inferred[ $p$ ] do
      inferred[ $p$ ]  $\leftarrow$  true
      for each Horn clause  $c$  in whose premise  $p$  appears do
        decrement count[ $c$ ]
        if count[ $c$ ] = 0 then do
          if HEAD[ $c$ ] =  $q$  then return true
          PUSH(HEAD[ $c$ ], agenda)

  return false
```

Forward chaining: przykład

$$P \Rightarrow Q$$

$$L \wedge M \Rightarrow P$$

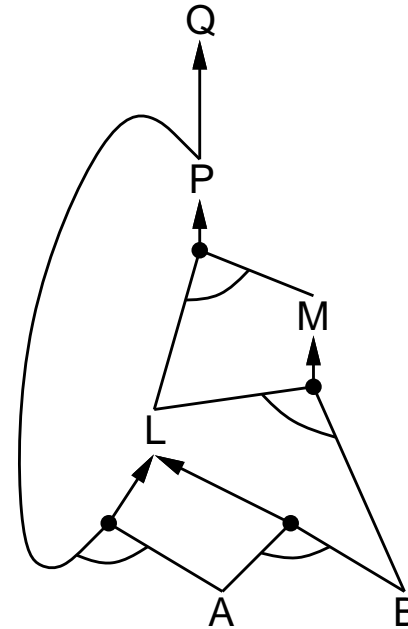
$$B \wedge L \Rightarrow M$$

$$A \wedge P \Rightarrow L$$

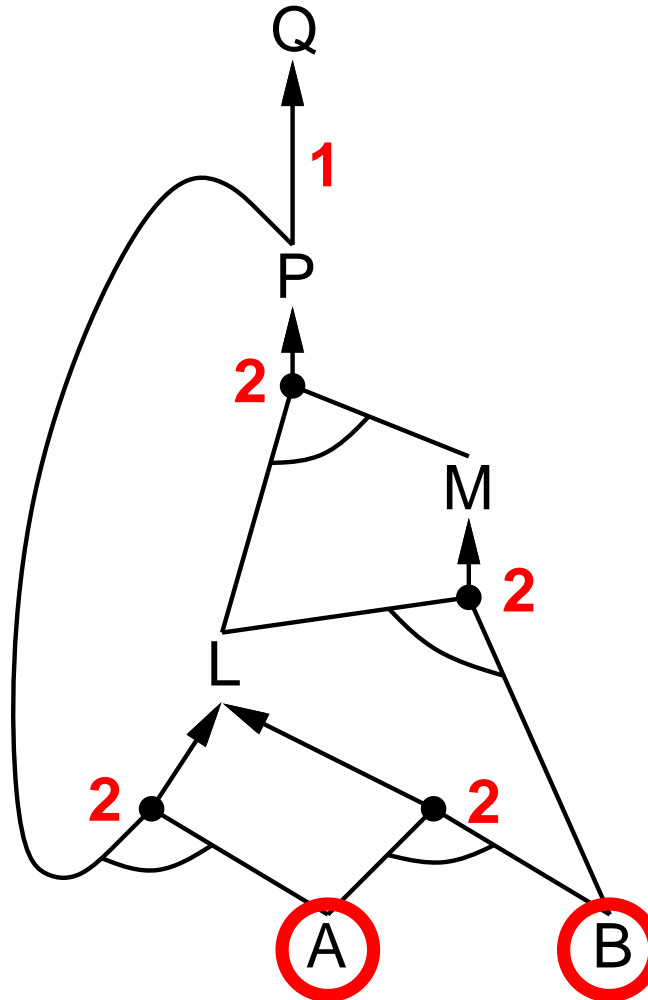
$$A \wedge B \Rightarrow L$$

A

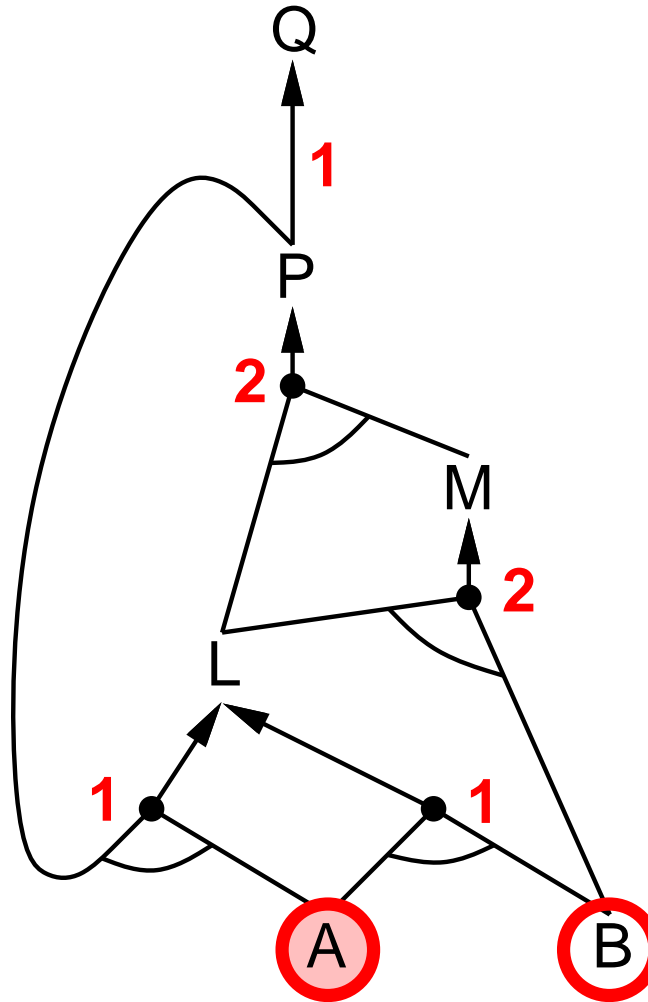
B

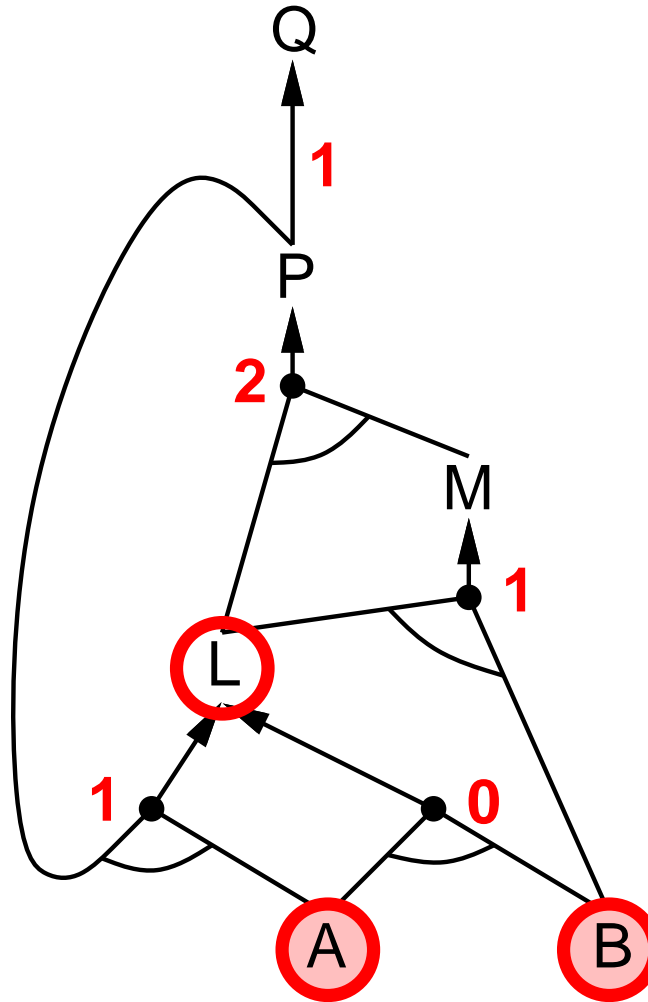
Forward chaining: przykład

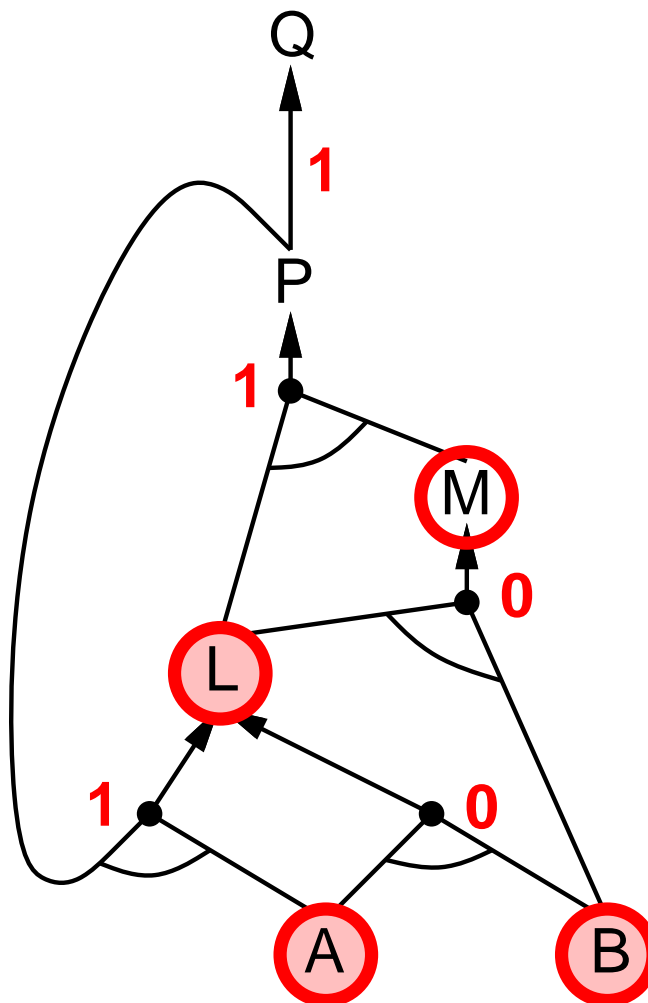
Forward chaining: przykład

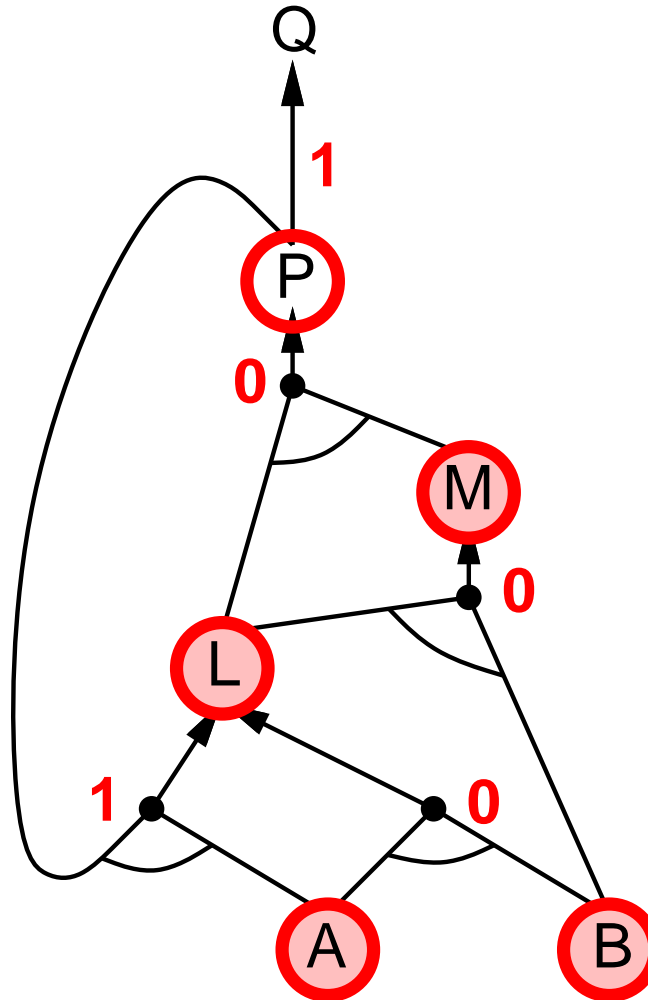
Forward chaining: przykład

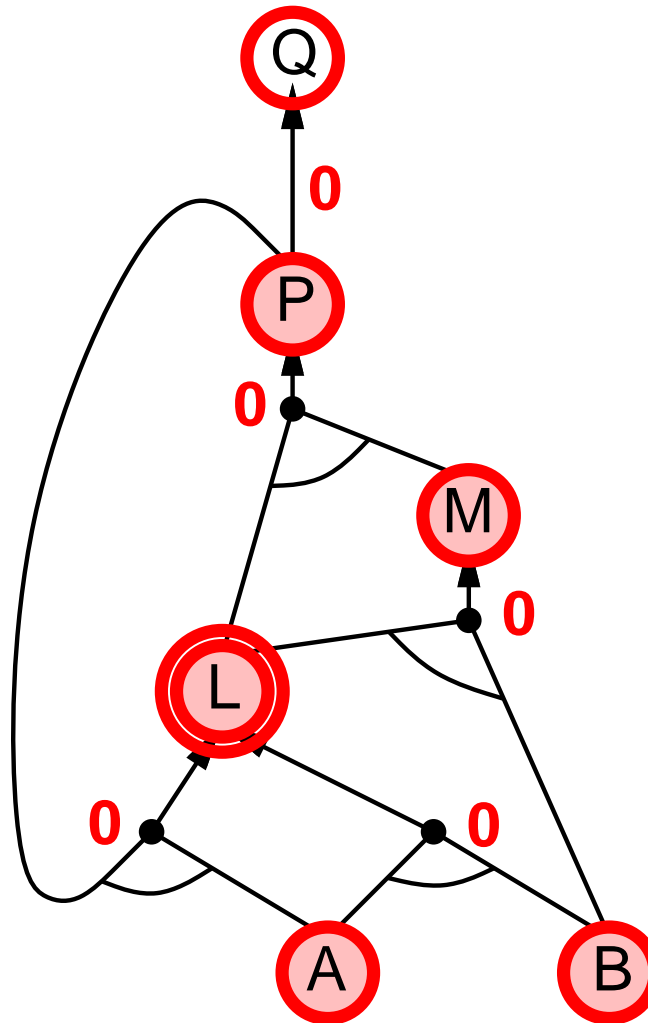
Forward chaining: przykład

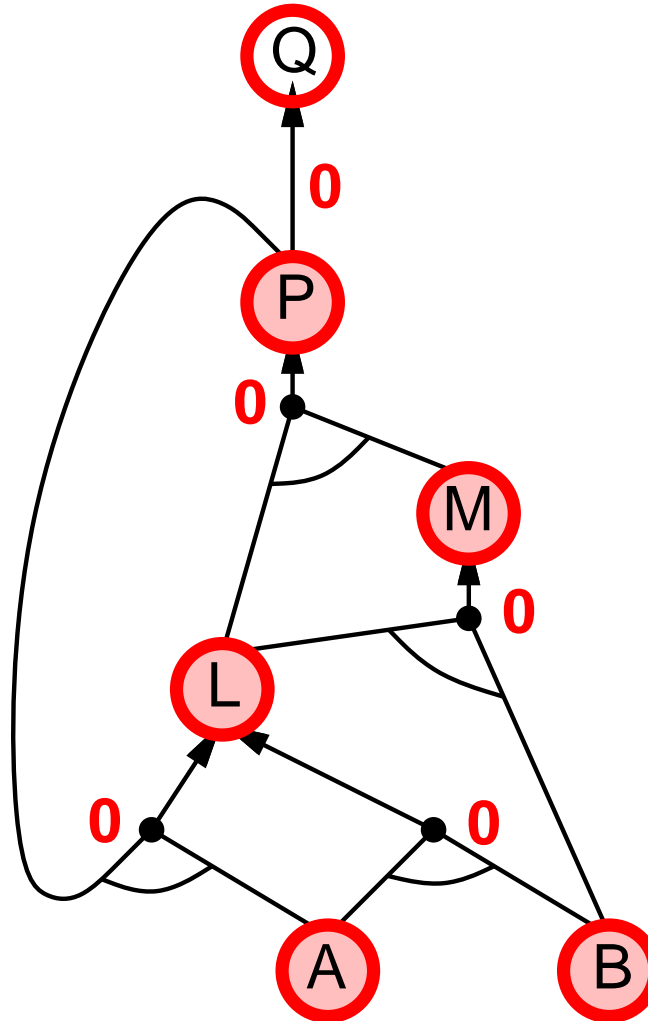
Forward chaining: przykład

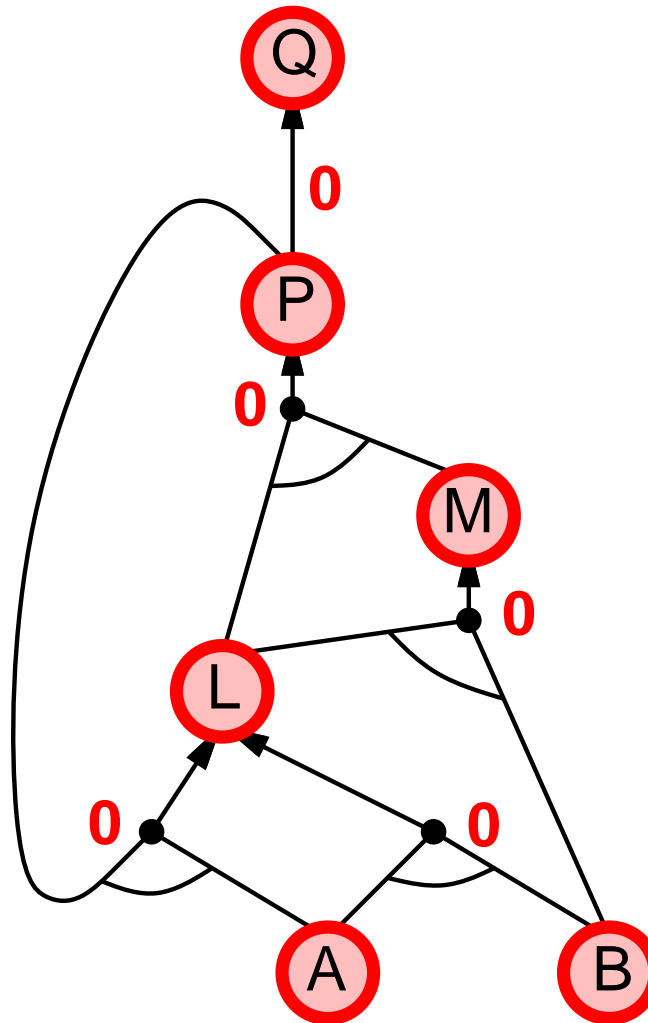
Forward chaining: przykład

Forward chaining: przykład

Forward chaining: przykład

Dowód pełności

Forward Chaining wnioskuje każde atomowe zdanie, które jest logiczną konsekwencją KB

1. Algorytm osiąga punkt stały gdzie nie można wywnioskować żadnego nowego zdania
2. Rozważmy stan końcowy jako model m , przypisujący prawdę/fałsz do symboli
3. Każda klauzula w oryginalnej KB jest prawdziwa w m
Dowód: Przypuśćmy $a_1 \wedge \dots \wedge a_k \Rightarrow b$ jest nieprawdziwe w m
Wtedy $a_1 \wedge \dots \wedge a_k$ jest prawdziwe w m i b jest nieprawdziwe w m
Zatem algorytm nie osiągnął punktu stałego!
4. Stąd m jest modelem KB
5. Jeśli $KB \models q$, q jest prawdziwe w *każdym* modelu KB , również w m

Backward chaining

Pomysł: wyprowadzanie wstecz od zapytania q :

dowód q w backward chaining przez

sprawdzenie, czy q jest już znane, lub

udowodnienie wszystkich przesłanek pewnej reguły, która pociąga q

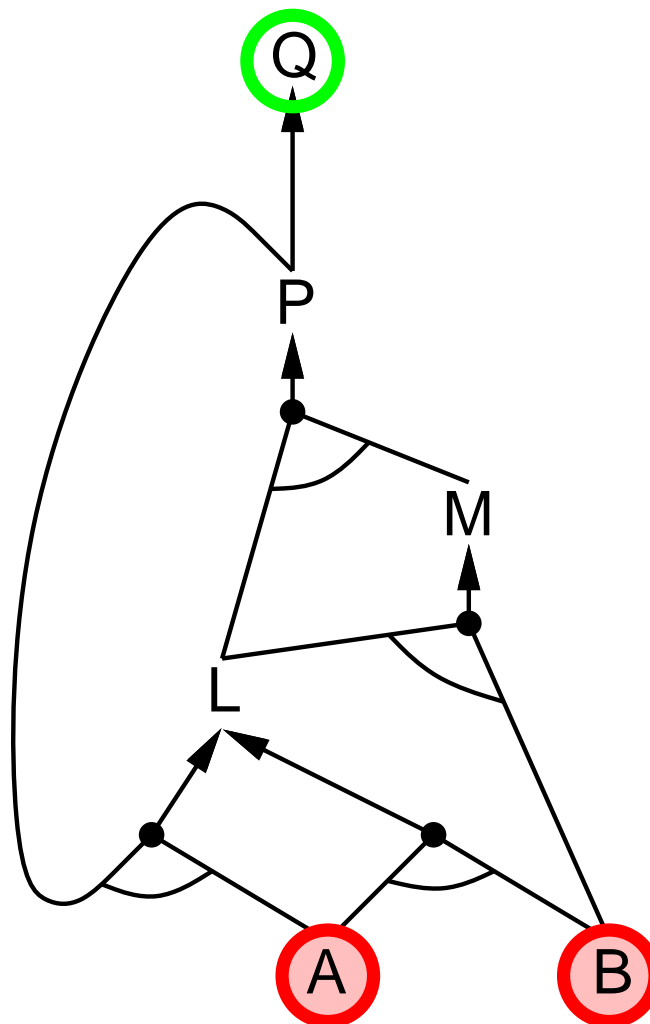
Unikanie pętli: sprawdza, czy nowy podcel nie był już wcześniej wygenerowany

Unikanie powtórzeń: sprawdza, czy dla nowego podcelu

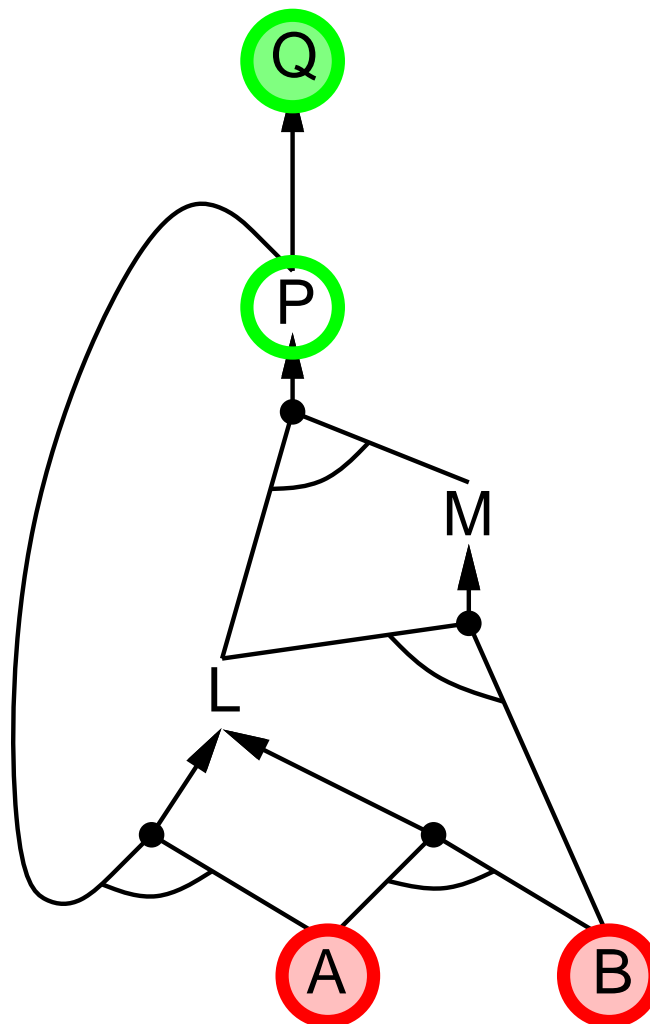
1) była już udowodniona prawdziwość, lub

2) dowód był już podjęty wcześniej i zakończył się porażką

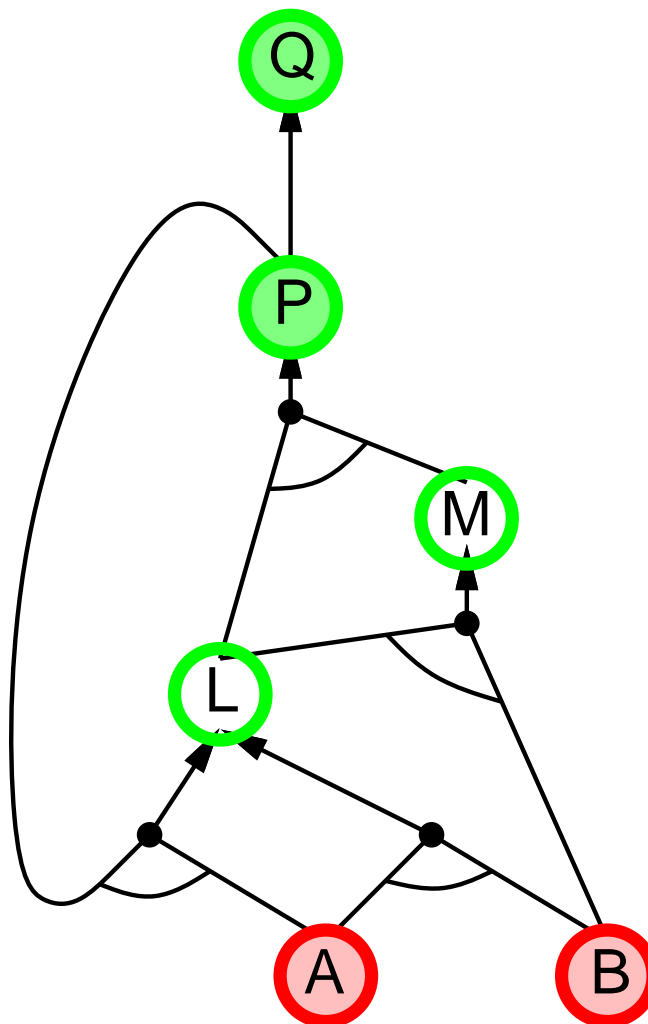
Backward chaining: przykład

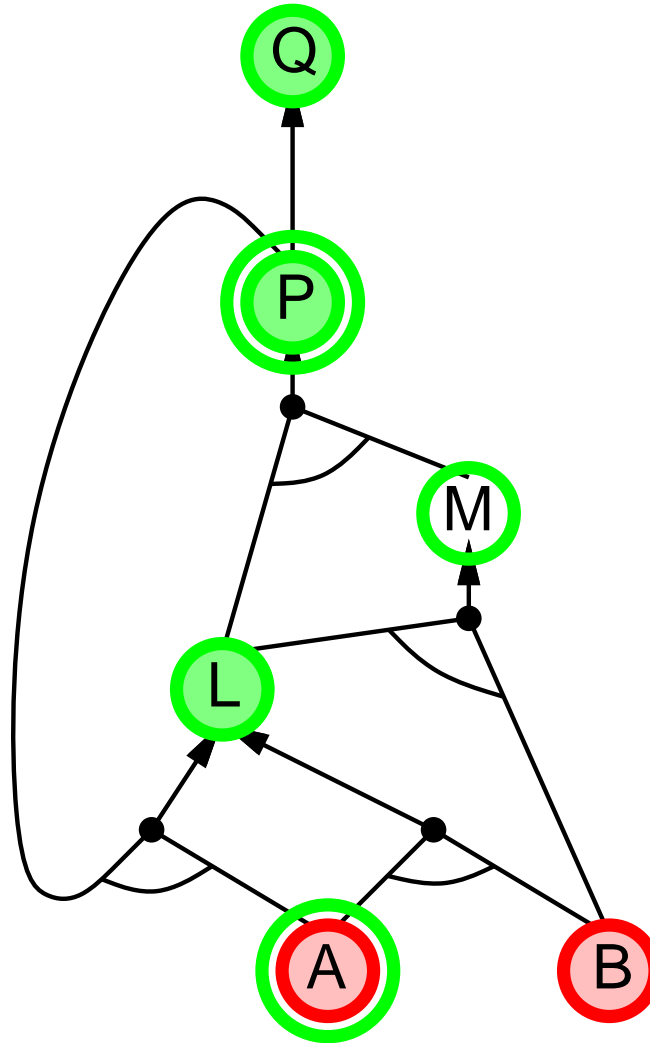
Backward chaining: przykład

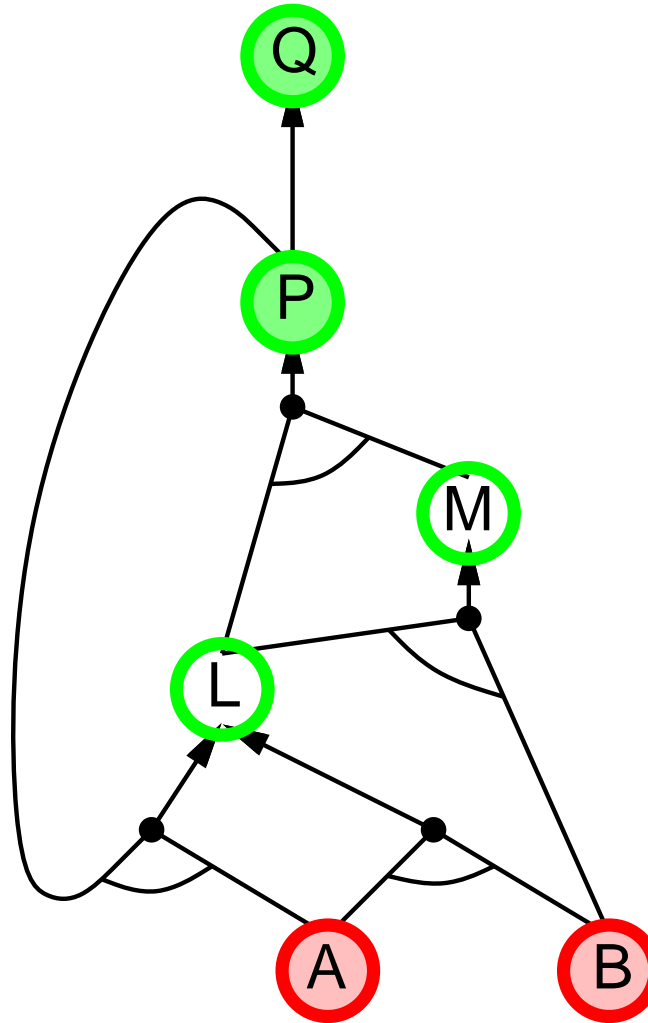
Backward chaining: przykład

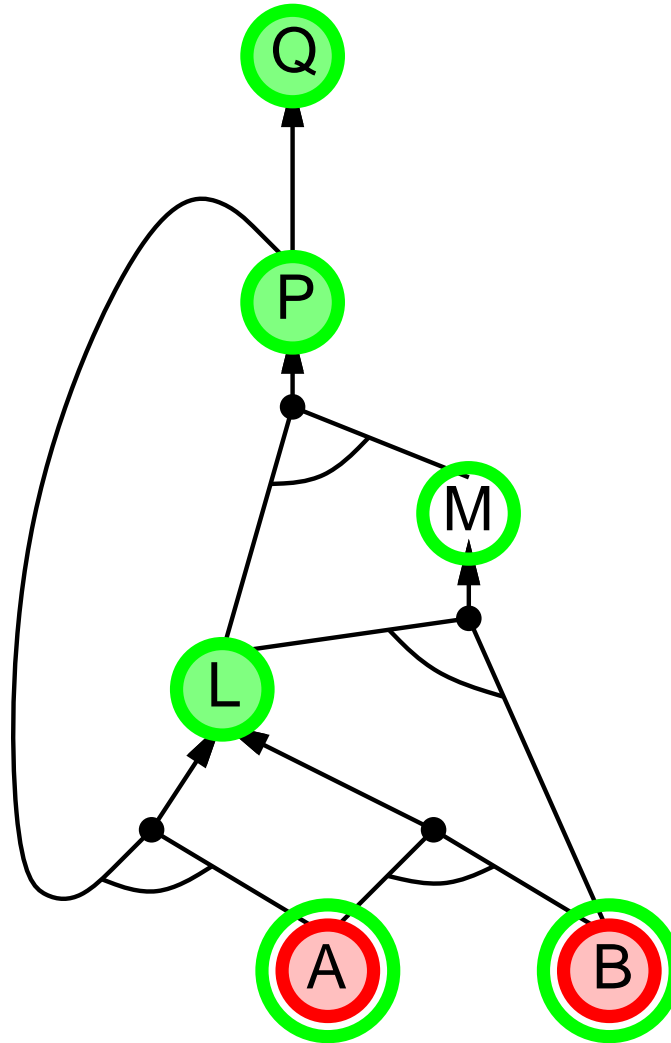
Backward chaining: przykład

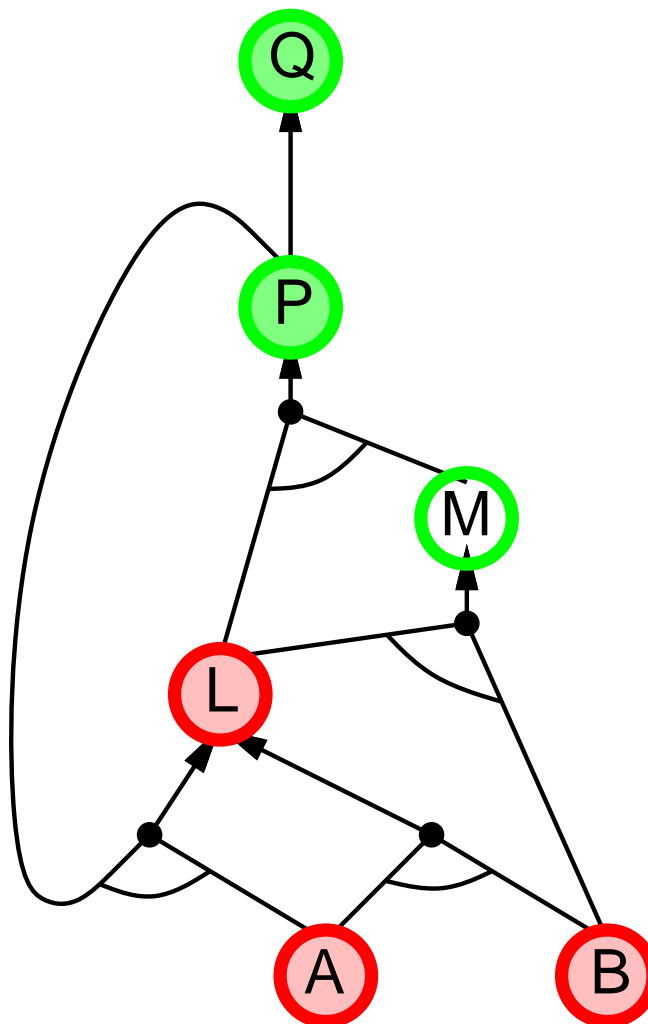
Backward chaining: przykład

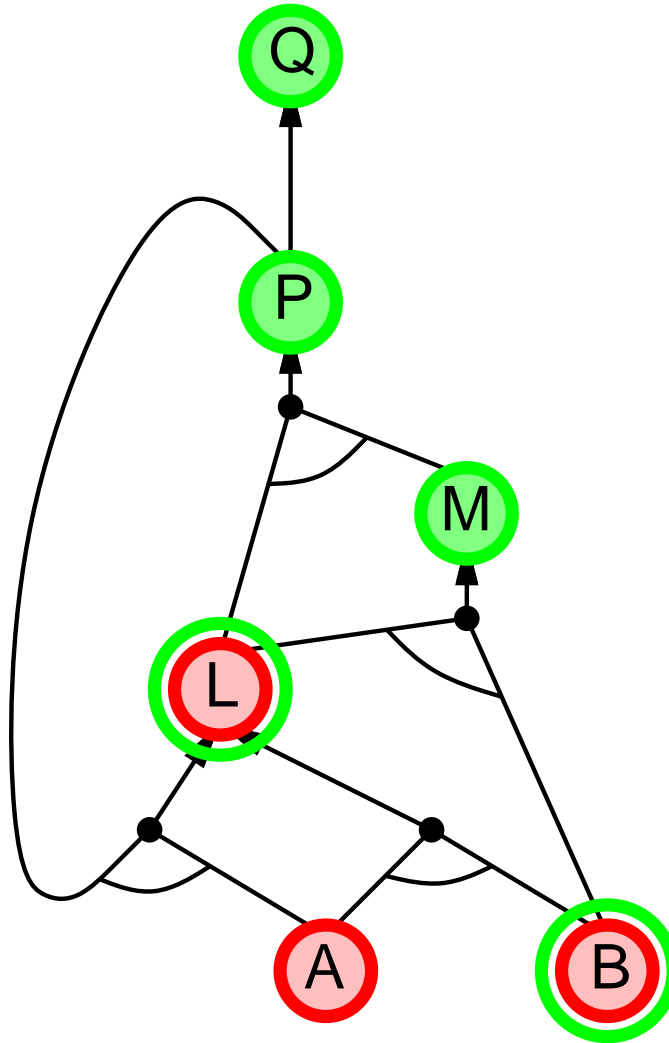
Backward chaining: przykład

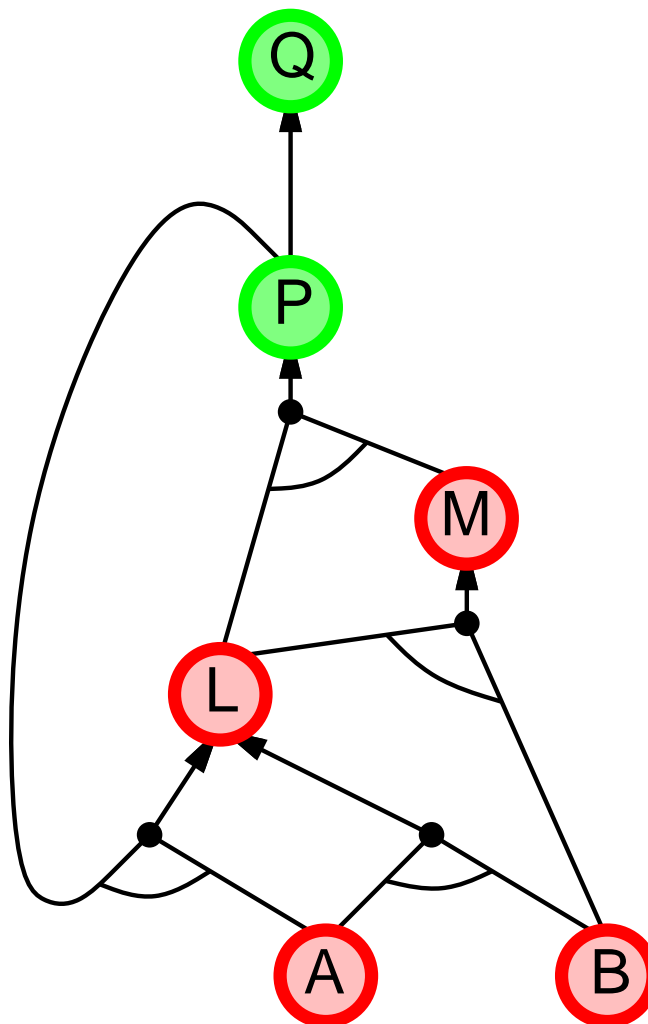
Backward chaining: przykład

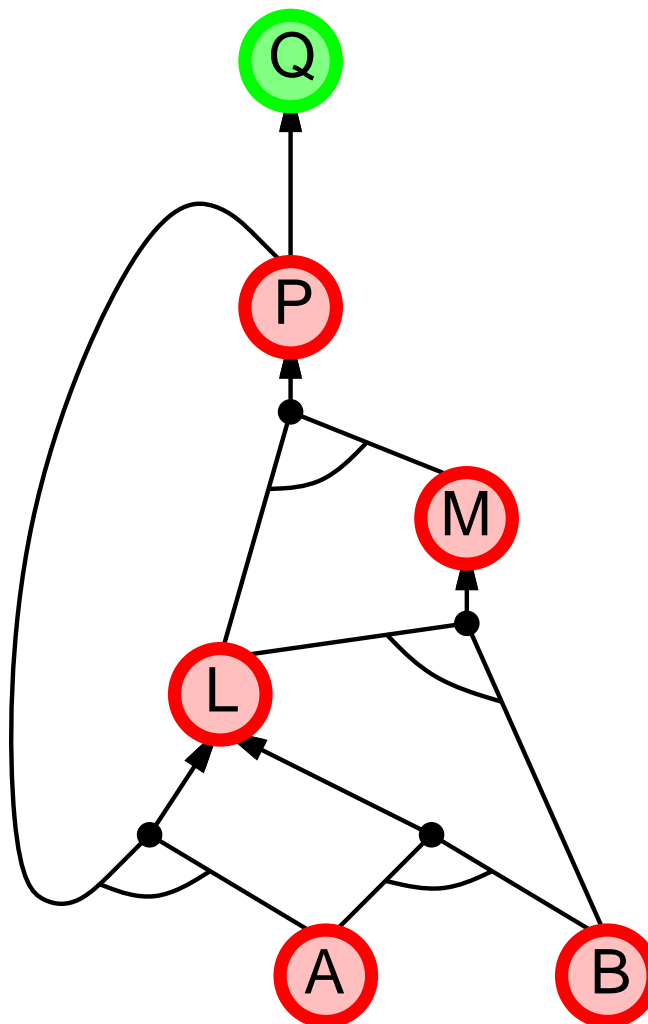
Backward chaining: przykład

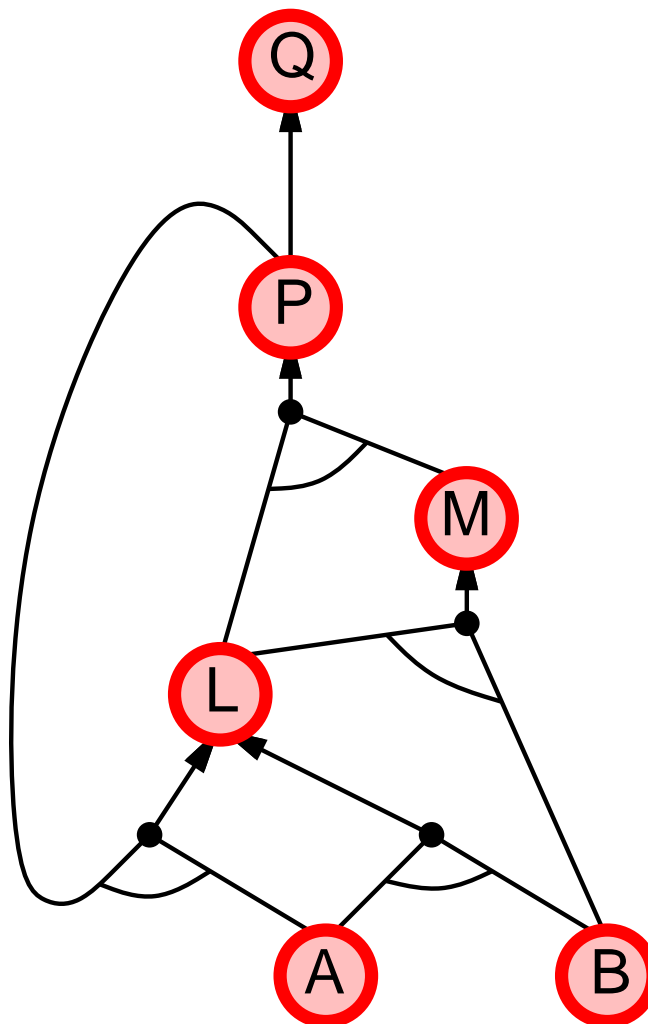
Backward chaining: przykład

Backward chaining: przykład

Backward chaining: przykład

Forward chaining vs. backward chaining

Forward chaining jest **sterowany-danymi**, por. automatyczne, nieświadome przetwarzanie, np. rozpoznawanie obiektów, rutynowe decyzje

Może wykonać dużo pracy nieistotnej dla osiągnięcia celu

Backward chaining jest **nakierowany na cel**, dobry do rozwiązywania problemów, np. Gdzie są moje klucze? Jak dostanę się na studia?

Koszt backward chaining może być **dużo mniejszy** niż liniowy względem rozmiaru bazy wiedzy *KB*

Rezolucja

Postać normalna koniunkcyjna (CNF — uniwersalna)

koniunkcja *alternatyw literałów*
klauzule

Np. $(A \vee \neg B) \wedge (B \vee \neg C \vee \neg D)$

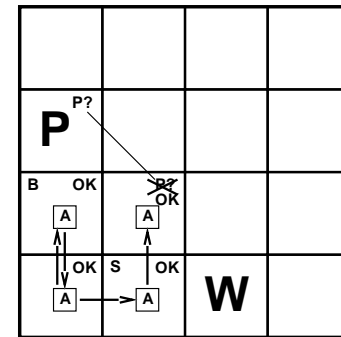
Rezolucyjna reguła wnioskowania (dla CNF):

$$\frac{l_1 \vee \dots \vee l_k, \quad m_1 \vee \dots \vee m_n}{l_1 \vee \dots \vee l_{i-1} \vee l_{i+1} \vee \dots \vee l_k \vee m_1 \vee \dots \vee m_{j-1} \vee m_{j+1} \vee \dots \vee m_n}$$

gdzie l_i i m_j są dopełniającymi się literałami. Np.

$$\frac{P_{1,3} \vee P_{2,2}, \quad \neg P_{2,2}}{P_{1,3}}$$

Rezolucja jest poprawna i pełna dla logiki zdaniowej

Rezolucja: przekształcanie zdania do CNF

$$B_{1,1} \Leftrightarrow (P_{1,2} \vee P_{2,1})$$

1. Eliminacja $\Leftrightarrow$ poprzez zastąpienie $\alpha \Leftrightarrow \beta$ przez $(\alpha \Rightarrow \beta) \wedge (\beta \Rightarrow \alpha)$.

$$(B_{1,1} \Rightarrow (P_{1,2} \vee P_{2,1})) \wedge ((P_{1,2} \vee P_{2,1}) \Rightarrow B_{1,1})$$

2. Eliminacja $\Rightarrow$ poprzez zastąpienie $\alpha \Rightarrow \beta$ przez $\neg\alpha \vee \beta$.

$$(\neg B_{1,1} \vee P_{1,2} \vee P_{2,1}) \wedge (\neg(P_{1,2} \vee P_{2,1}) \vee B_{1,1})$$

3. Przesunięcie $\neg$ do wewnątrz (prawa de Morgana i elim. podwójnej negacji):

$$(\neg B_{1,1} \vee P_{1,2} \vee P_{2,1}) \wedge ((\neg P_{1,2} \wedge \neg P_{2,1}) \vee B_{1,1})$$

4. Spłaszczenie przy pomocy rozdzielności ($\vee$ względem $\wedge$):

$$(\neg B_{1,1} \vee P_{1,2} \vee P_{2,1}) \wedge (\neg P_{1,2} \vee B_{1,1}) \wedge (\neg P_{2,1} \vee B_{1,1})$$

Rezolucja: algorytm

Dowód przez zaprzeczenie, tzn. pokazanie, że $KB \wedge \neg\alpha$ niespełnialne

function PL-RESOLUTION(KB, α) **returns** *true* or *false*

clauses $\leftarrow$ the set of clauses in the CNF representation of $KB \wedge \neg\alpha$

loop do

new $\leftarrow$ { }

for each C_i, C_j **in** *clauses* **do**

resolvents $\leftarrow$ PL-RESOLVE(C_i, C_j)

if *resolvents* contains the empty clause **then return** *true*

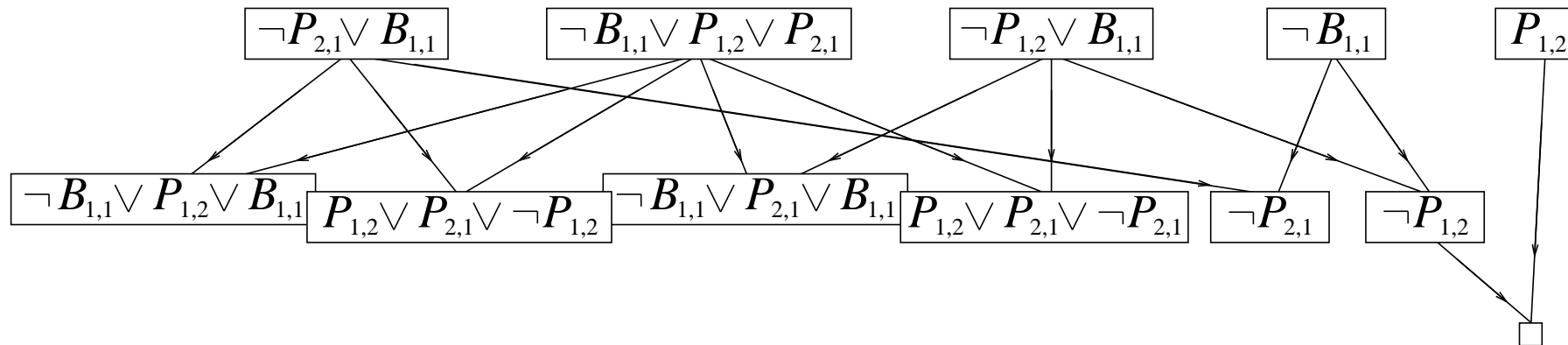
new $\leftarrow$ *new* $\cup$ *resolvents*

if *new* $\subseteq$ *clauses* **then return** *false*

clauses $\leftarrow$ *clauses* $\cup$ *new*

Rezolucja: przykład

$$KB = (B_{1,1} \Leftrightarrow (P_{1,2} \vee P_{2,1})) \wedge \neg B_{1,1} \quad \alpha = \neg P_{1,2}$$

Procedura Davisa-Putnama

Podobnie jak przy rezolucji:

- Sprowadzenie $KB \wedge \neg\alpha$ do postaci normalnej koniunkcyjnej
- Dowód przez zaprzeczenie, tzn. pokazanie, że $KB \wedge \neg\alpha$ niespełnialne

Procedura Davis-Putnama

function PL-DAVIS-PUTNAM(KB, α) **returns** *true* or *false*

$clauses \leftarrow$ the set of CNF clauses representing $KB \wedge \neg\alpha$ (tautologies removed)

$sets \leftarrow \{clauses\}$ $newsets \leftarrow \{\}$

while $sets$ is not empty **do**

if $\{\} \in sets$ **then return** *false*

$sets \leftarrow \{clauses \in sets : clauses \text{ doesn't have contradictory unary clauses } p \text{ and } \neg p\}$

for each $clauses \in sets$ **do**

while $\exists$ unary $l \in clauses$ **do** remove clauses containing l and occurrences of $\neg l$

while some l occurs in $clauses$ but $\neg l$ doesn't **do** remove clauses containing l

$p \leftarrow$ any propositional variable occurring in $clauses$

$clauses(p = true) \leftarrow \{C'_i : C_i \in clauses \wedge p \notin C_i \wedge C'_i \text{ is } C_i \text{ with removed } \neg p\}$

$clauses(p = false) \leftarrow \{C'_i : C_i \in clauses \wedge \neg p \notin C_i \wedge C'_i \text{ is } C_i \text{ with removed } p\}$

for each $clauses(\dots) \in \{clauses(p = true), clauses(p = false)\}$ **do**

$clauses(\dots) \leftarrow \{C_i \in clauses(\dots) : C_i \text{ isn't superclause of any } C_j \in clauses(\dots)\}$

$newsets \leftarrow newsets \cup \{clauses(\dots)\}$

$sets \leftarrow newsets$ $newsets \leftarrow \{\}$

return *true*